

Handläggare: Gunilla Sivander
Telefon: 08-508 18 021

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2008-01-24

Redovisning av pågående och avslutade projekt inom Farsta stadsdelsförvaltning år 2007-2008

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner redovisningen.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Lena Rabe
avdelningschef

Sammanfattning

För närvarande pågår tretton olika projekt inom Farsta stadsdelsförvaltning. Fyra projekt avslutades vid årsskiftet. Den totala externa finansieringen uppgår för närvarande till 22,181 mkr. Förvaltningens medfinansiering består till stor del av personalkostnader.

För att ge nämnden en helhetsbild av vilka projekt som pågår inom förvaltningen redovisas här en sammanställning. Under 2009 sammanfattas de resultat som varje projekt uppnått i en redovisning till nämnd.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom avdelningen för personal och kansli, på uppdrag av berörda avdelningar.

Bakgrund

Regeringen har för åren 2005-2007 avsatt drygt en miljard kronor i kompetensstegen att fördelas till kommuner som vill utveckla kunskapen hos sin personal och förbättra sin verksamhet. Kompetensstegen syftar till att förbättra vården och omsorgens inre kvalitet och ska stödja kommunernas långsiktiga kvalitets- och kompetensutvecklingsarbete inom vård och omsorg om äldre. Projekten utgår från brukarnas behov, är verksamhetsnära och långsiktiga. Aktiviteterna genomförs i samverkan med landstinget, ideella organisationer eller privata vård- och omsorgsföretag.

För närvarande pågår tretton olika projekt inom Farsta stadsdelsförvaltning. Fyra projekt avslutades vid årsskiftet och redovisas sist i denna sammanställning. Den sammanlagda externa finansieringen för de pågående projekten uppgår för närvarande till 22,181 mnkr. Förvaltningens medfinansiering består till stor del av personalkostnader.

Nio av projekten genomförs inom äldreomsorgen och finansieras av socialdepartementet och Socialstyrelsen. Övriga projekt finansieras av Länsstyrelsen i Stockholms Län, Myndigheten för skolutveckling och Ungdomsstyrelsen.

Presentation av projekten

Avdelningen för individ- och familjeomsorg

➤ *Komplement till eller istället för kontaktfamilj/kontaktperson "Balans i livet"*

Projektledare: Margareta Blom 75 %

Beviljade projektmedel: 1 350 000 mnkr

Finansiär: Länsstyrelsen i Stockholms Län.

Projektid: 2006-11-01—2008-10-30.

Målgrupp: Barn- och ungdomar i åldern 7-17 år och deras föräldrar. Familjer som ansöker om eller har beviljats insatsen kontaktperson eller kontaktfamilj.

Mål: Att utveckla en modell som tar tillvara och utvecklar familjens egna resurser, stärker familjens egen förmåga att kommunicera och hantera konflikter och hitta nya former för att ta tillvara på stadsdelens gemensamma resurser i det förebyggande arbetet kring barn- och ungdomar.

Samarbetspartner: Fritidsverksamheten i Farsta.

Genomförande

En vanlig form av öppenvård är kontaktfamilj eller kontaktperson. Flertal av de barn- och ungdomar som beviljats denna insats har idag en svårare problematik än tidigare vilket gör att vi nu vill komplettera insatsen med ett aktivt föräldrastöd. Den modell som prövas under projekttiden är det pedagogiska behandlingsprogrammet ”**Balans i livet**”. Modellen bygger på ett antal kommunikationsövningar som utgår från konkreta frågeställningar och har som mål att stärka familjens egen förmåga att kommunicera och hantera konflikter. Ungdomarna och föräldrarna ges en möjlighet att på ett mer objektivt sätt se på förhållandet, det som fungerar bra och det som behöver förbättras. Arbetsmaterialet har nu anpassats för projektets målgrupp och sex olika teman har utarbetats. Styrkan i modellen är även att den är flexibel och kan anpassas efter den enskildes och gruppens behov. Utöver föräldra- och ungdomsgrupper på hemmaplan deltar även vissa ungdomar i projektets helgkolloverksamhet.

Utvärdering: År 2: Extern utvärdering genomförs av Ersta Sköndal högskola.

➤ *Porten*

Projektledare: Eva Stålar 50 %

Beviljade projektmedel: 2 100 000 mnkr under två år

Finansiär: Länsstyrelsen i Stockholms län.

Projekttid: Projektmedel har beviljats för år 2, t o m mars 2008.

En ansökan om projektmedel till ett ”lågtröskelboende” inom Farstasteget har lämnats in som ett komplement till en boende/vårdkedja.

Målgrupp: Porten är en dagverksamhet för hemlösa och missbrukare och har etablerat kontakt med ca 80 hemlösa i Farsta.

Mål: Huvudsaklig insats är att skapa en bra kontakt med målgruppen för att sedan slussa vidare till insatser för mer stabilt boende och en förbättrad livssituation i övrigt.

Samarbetspartners

Stadsdelsförvaltningens boendeenhet Farstasteget.

Gullmarsplans beroendemottagning.

Vuxenenheten - öppenvårdens alla verksamheter och vuxenenhetens utredningsenhet med möjligheter att erbjuda andra insatser.

Kyrkans verksamhet Kornet.

Uppsökande verksamheter.

Frivilligorganisationer, bl a Nobba Brass & Nubbe, NA, AA,

Länkarna, KRIS.

➤ **Introduktionsboende inom Farstasteget**

Projektledare: 100 %

Beviljade projektmedel: 2 400 000 mnkr

Finansiär: Länsstyrelsen i Stockholms län.

Projektid: 2008-03-01—2009-02-28

Målgrupp:

1. Hemlösa personer som besöker Porten med en viss regelbundenhet eller har en tidskontakt med förvaltningens vuxenenhet.

2. Hemlösa personer som beviljats boende inom Farstasteget, steg 2 eller haft annat tillfälligt boende men som genom återfall brutit uppjord planering med följd att boendet avbrutits. Inom målgruppen finns också äldre personer med alkoholproblem

Mål: Att erbjuda en lokal lösning i stället för kringflackande med boende på olika härbärgen och inackorderingshem.

Genomförande: Huvuduppgiften för personalen är att ge ett kvalificerat boendestöd till de boende inom Farstastegets steg 1 och 2. Uppföljning av dem som gått vidare till försöksboende i steg 3 görs i samarbete med placerande socialsekreterare som har huvudansvar för detta boende. Boendestöd utanför Farstasteget kan ges men är endast ett komplement till Vuxenenhetens stöd och ges i mån av utrymme. Vid återfall ges insatser från Vuxenenhetens öppenvård eller från Farstastegets personal om det avser personer boende på steg 2 som flyttas ned till steg 1.

För dem som påbörjat en utveckling men fallit tillbaka finns resurser att ge stöd och motiverande samtal. De som bott inom Farstasteget steg 2 får detta stöd därifrån. De som har kontakt med Vuxenenhetens öppenvård eller Porten för stöd därifrån.

Avdelningen för förskola, fritid och kultur

➤ **Viktigt att Vittna**

Projektledare: Jenny Sjöstedt 100 %

Beviljade projektmedel: 900 000

Finansiär: Myndigheten för skolutveckling.

Projektid: 2007-11-01—2008-12-31

Målgrupp: Ungdomar 12-18 år, deras föräldrar och de som arbetar med barn och ungdomar i Farsta.

Mål: Att förändra ungdomars och vuxnas attityder kring den svenska rättsapparaten och att ge kunskaper, råd och tips om vilken hjälp som finns då man drabbas av någon typ av brott. Att skapa en gemensam syn bland skolpersonal och elever samt deras föräldrar gällande ansvaret att anmäla brott och vittna vid brott.

Samarbetspartners lokalt

- Hökarängsskolan, Gubbängsskolan, Kvickenstorpsskolan och Farsta Gymnasium
- Fritidsgårdar och fältassistenter
- Individ- och familjeomsorgens barn- och ungdomsenhet

- Ungdomsmottagningen
- Polisen
- Polisens Volontärer och andra frivilliga (Grannstöd, grannsamverkan, nattvandrare m.fl.)
- Stödcentrum för unga brottsoffer
- Medlingsverksamhet

Samarbetspartners:

Utbildningsförvaltningen, polisen och åklagarmyndigheten

Genomförande

Under den första fasen görs en kartläggning av ungdomars attityder och uppfattningar om brottslig verksamhet, den svenska rättsapparaten, ansvaret att medverka i hela rättsprocessen och ungdomarnas egna förslag till åtgärder. Kartläggningen genomförs via enkäter med adekvata frågor. Frågorna i kartläggningen ska ställas till elever i grundskolans år 7 och i Farsta gymnasium år 1. Dessutom kommer frågor att ställas till föräldrar och till dem som arbetar med barn och ungdom.

Resultatet av kartläggningen analyseras. Utifrån resultaten prioriteras relevanta åtgärder lokalt i Farsta. Den modell som arbetas fram kommer underhand att erbjudas övriga stadsdelar i Söderort. Ett heldagsseminarium för samtliga stadsdelar i Söderort kommer att genomföras i slutet av projektiden.

Avdelningen för äldreomsorg

➤ *Förstärkt stöd till anhöriga som hjälper och vårdar närstående*

Projektledare: Birgitta Livgård Andersson. 100 %

Beviljade projektmedel: 1 440 000 mnkr

Finansiär: Länsstyrelsen i Stockholms län

Projektid: 2006-11-30—2008-11-30

Målgrupp: Anhöriga som hjälper och vårdar närstående, personal inom äldreomsorgen och äldre.

Målsättning: Att skapa varaktiga former för att förstärka stödet till anhöriga som hjälper och vårdar närstående. Medlen ska i första hand användas för uppbyggnad av infrastruktur för anhörigstöd.

Samarbetspartners: En femtedel av beviljade medel skall användas för samverkan med frivilliga och ideella krafter. Projektet ska även skapa samarbetsformer för samverkan med primärvård och geriatriken och utbilda anhörigavlösare i samverkan med Enskede-Årsta-Vantör.

Genomförande

Stadsdelen ska bygga upp ett varaktigt anhörigstöd, som ska förebygga överansträngning och motverka ensamhet. En mötesplats för anhöriga och äldre ska öppna upp där anhörigcirkel ska anordnas i samarbete med bland annat Röda Korset. Vår målsättning är också att nå fler anhörigvårdare genom att ta fram informations- och annonsmaterial, utveckla och utöka samarbetet med berörda frivilligorganisationer och kyrkan i

stadsdelen, starta en uppsökande verksamhet och vid behov ta fram och översätta information till personer med annan etnisk bakgrund. Projektet ska undersöka om det finns förutsättningar för ett anhörig eller/och utvecklingsråd för anhörigstöd

➤ ***Kost för äldre - ett utbildningsprojekt***

Projektledare: Jan Runfors 100 %

Kostekonom/utbildare: Jessica Svensson 100 %

Beviljade projektmedel: 3 100 000 mnkr

Finansiär: Kompetensstegen, Socialdepartementet.

Projektid: 2007-02-01—2008-12-31.

Målgrupp: Vårdbiträden och undersköterskor inom äldreomsorgen i Farsta och på Stiftelsen Stora Sköndal.

Samarbetspartners: Stiftelsen Stora Sköndal

Genomförande och målsättning

I projektet ska vårdbiträden och undersköterskor på samtliga vård- och omsorgsboenden och i hemtjänsten utbildas i måltidens betydelse för den äldres välbefinnande, kost- och näringslära, livsmedelshygien, handhygien, servering av måltider samt tandhälsans betydelse för kostförsörjningen. Personalen i hemtjänsten ska utöver denna utbildning få hjälp att göra en matsedel för några veckor, få kunskap i matlagning utifrån matsedeln samt kunskap i hur man observerar och rapporterar befarad undernäring till distriktssköterska. För att biståndshandläggaren ska ha möjlighet att göra en bedömning av den äldres behov av näringsriktig kost och att enhetschefen vet vilka kunskaper vårdpersonalen har för att tillgodose den äldre med kost kommer även biståndshandläggare och enhetschefer att delta i vissa delar av utbildningen.

En projektledare och en kostekonom är anställda i projektet. Projektledaren är ansvarig för den övergripande organiseringen av projektet samt uppföljning. Kostekonomen håller i de olika utbildningarna förutom utbildning i tandhälsans betydelse för kostförsörjningen.

Utbildningen, "Kost för äldre" startade i augusti 2007 och pågår till och med hösten 2008. Utbildningen är uppdelad i fem moduler.

Målgrupper:

Modul 1; Kost och näringslära erbjuds alla inom äldreomsorgen.

Modul 2; Måltidens betydelse erbjuds alla inom äldreomsorgen.

Modul 3; Livsmedelshygien erbjuds undersköterskor och vårdbiträden.

Modul 4; Kost för äldre erbjuds undersköterskor och vårdbiträden.

Modul 5; Tandhälsans betydelse för kostförsörjningen erbjuds alla inom äldreomsorgen.

En två dagars utbildning i matlagning erbjuds undersköterskor och vårdbiträden i hemtjänsten.

➤ **Läkemedelsgenomgångar**

Projektledare: Brita Midelf 0,75 %

Beviljade projektmedel: 1 180 000 mnkr

Finansiär: Stimulansbidrag Socialstyrelsen

Projektid: 2008-01-01—2008-12-31

Målgrupp: Äldre inom särskilda boendeformer på Postiljonen och Farsta sjukhem samt i Farsta norra hemtjänst

Samarbetspartners: Landsting och apotekare

Målsättning: I samarbete med apotekare och läkare görs en total genomgång av de boendes läkemedel under 2008.

Genomförande

Flera studier visar att äldre ofta har för många olika läkemedel och att detta bidrar till ökad förvirring och fallskador. Under projektiden görs en genomgång av läkemedelsförbrukningen på Farsta sjukhem, Postiljonen och i Farsta norra hemtjänst.

Utvärdering

Jämföra läkemedelsförbrukningen före och efter genomgången och fråga den enskilde om hälsotillståndet har förbättrats med rätt läkemedel.

➤ **Specialutveckling av vårdpersonal/grupp med spetskompetens i demens.**

Beställare: Äldreförvaltningen

Projektägare: Enskede-Årsta-Vantör

Projektledare: Cecilia Werge

Processledare i Farsta: Monica Weidinger, undersköterska

Finansiär: Kompetensstegen, Socialdepartementet

Projektid: 2006-09-01—2008-08-31

Målgrupp: Vårdbiträden inom hemtjänsten som har spetskompetens i demens.

Projektet sträcker sig över fyra stadsdelar:

Bromma - Mobilt Omvårdnadsteam

Enskede-Årsta-Vantör - Demensteam

Farsta - Demensteam

Hässelby-Vällingby - Demensteam

Genomförande:

Det är ett övergripande stort projekt med fyra delprojekt, i varje stadsdel finns en processledare för det operativa arbetet med att bygga upp teamen. I Farsta bygger man upp team på hemtjänstenheterna Farsta Södra och Farsta Norra. Tanken är att alla brukare med minnesstörning eller demenssjukdom skall få hjälp av personal som har relevant utbildning och att de skall träffa så få personal som möjligt, något som är oerhört viktigt för en demenssjuk person.

Processledaren, som inom ramen för projektet fått utbildning för detta, leder regelbundna reflektionsmöten med teamen, för fördjupning i ämnesområdet men även för att de kontinuerligt skall få tillfälle att reflektera över och bearbeta händelser i sitt arbete.

➤ **Kompetenshöjning inom äldreomsorgen i Farsta**

Projektledare: Marie Wendin 100 %

Beviljade projektmedel: 4 440 000 mnkr

Finansiär: Kompetensstegen, Socialdepartementet

Projektid: 2007-07-01—2008-12-31

Målgrupper: Vårdbiträden och undersköterskor inom stadsdelen och Stiftelsen Stora Sköndals hemtjänst samt vård- och omsorgsboende.

Mål:

- Att den enskilde äldre får sin vård och omsorg tillgodosedd på ett professionellt sätt av personalen med kompetens för sitt arbete.
- Att 100% av personalen inom äldreomsorgen i Farsta ska ha lägst vårdbiträdes kompetens.
- Att vårdpersonalen ska kunna erbjuda en kärleksfull och bekräftande vård till personer i livets slutskede.
- Att öka livskvaliteten och att skapa en meningsfull tillvaro för minneshandikappade personer i vård och omsorgsboende samt i ordinärt boende.

Samarbetspartners: Stiftelsen Stora Sköndal är medsökande.

Genomförande/innehåll

- *Arbetsförlagd grundutbildning för vårdbiträden*
Utbildningen genomförs av utbildningsförvaltningen med följande innehåll. Obligatoriska kurser att delta i är Medicinsk grundkurs, Psykologi samt Etik och livsfrågor. Ämnen som valideras är Vård och omsorg och Människan socialt och kulturellt. Deltagarna får validera sina kunskaper och deltar i de utbildningsmoment där validering visar att det finns kunskapsbrister
- *Vård i livets slutskede*
Praktiknära studier för medarbetare i vård- och omsorgsverksamhet i Farsta stadsdel och på Stora Sköndal. Studierna genomförs under hösten 2007 samt hela 2008. Utbildningen läggs upp som en studiecirkel och består av sex olika delar, tillkommer handledning vid tre tillfällen à 1,5 timmar. Varje studiecirkel beräknas omfatta ca 10 personer.
- *Kunskaper för att underlätta vården av personer med minneshandikapp beroende på demenssjukdom.*
Praktiknära studier för medarbetare i vård- och omsorgsverksamhet i Farsta stadsdel och på Stora Sköndal. Studierna genomförs under hösten 2007 samt hela 2008. Varje studiecirkel består av medarbetare från stadsdelen och medarbetare från Stora Sköndal. Medarbetare från hemtjänsten deltar i utbildningen tillsammans med medarbetare i vård och omsorgsboende. Utbildningen består av fyra olika moduler med inledande avsnitt. Varje modul läggs upp i studiecirkelform. Vid varje tillfälle deltar ca 10 personer.

➤ ***Rehabilitering av äldre med missbruksproblem***

Projektledare: Ännu ej utsedd 0,25 %

Beviljade projektmedel: 375 000

Finansiär: Stimulansbidrag socialstyrelsen

Projektid: 2008-01-01—2008-12-31

Målgrupp: Äldre med missbruksproblem

Målsättning: Att öka kunskapen hos personal inom hemtjänsten så att rätt stöd ges till äldre personer med missbruksproblem

Samarbetspartners: Hemtjänsten och Individ- och familjeomsorgens vuxenenhet.

Genomförande:

Det finns ett stort antal äldre med missbruksproblem i Farsta. De flesta bor i egen bostad, inackorderingshem eller andra temporära bostäder och befinner sig i rehabilitering på något sätt, men missbruksproblemet gör det svårt för dem att få rätt stöd av äldreomsorgen. Äldreomsorgens hemtjänst har inte tillräckliga kunskaper för att möta deras behov.

Vi vill utveckla samarbetet mellan dem som har kompetens på missbruksrehabilitering och dem som har kompetens på åldrandet för att äldre med missbruksproblem inte ska "falla mellan stolarna".

Vi vill möjliggöra för målgruppen att få rätt stöd inom äldreomsorgens hemtjänst genom att utbilda team som har specialkunskap om rehabilitering och bemötande av personer med missbruksproblem.

Vi vill utbilda ett team inom varje hemtjänstområde för att kunna möta äldre med missbruksproblem som har insatser från hemtjänstens personal. Insatserna innebär ofta att den äldre ska få stöd till att klara sin egen vardag genom att personalen arbetar med ett rehabiliterande och stödjande förhållningssätt. Två personer per hemtjänstområde, tillsammans 10 personer, utbildas för att bli rehabiliteringsteam för personer med missbruksproblematik. Utbildningen planeras vara under två veckor på heltid.

➤ ***Kompetenshöjning inom vård av personer med minneshandikapp beroende på demenssjukdom***

Projektledning: Birgitta Livgård Andersson ansvarar för delprojekt1 som berör helgavlastning utan biståndsbedömning.

Beviljade projektmedel: 2 400 000 mnkr uppdelat på två delprojekt.

Finansiär: Socialstyrelsen

Projektid: 2007-01-01—2008-12-31

Målgrupp: Anhöriga till personer med minneshandikapp (dementa)

Målsättning: Delprojekt 1. Att anhöriga på ett enklare sätt kan få en kortare avlastning för att den som är i behov av vård kan bo kvar i sin hemmiljö så länge som möjligt.

Delprojekt 2. Målet är att personalen genom utbildning utvecklar och förbättrar olika metoder i att möta personer med minneshandikapp.

Samarbetspartners: Anhöriga, biståndshandläggare och enhetschefer.

Genomförande:

Vi vill ge anhöriga som vårdar en person med demenssjukdom i hemmet, kortare avlastning över en helg utan biståndsbedömning. Vi vill även se om helgavlastning minskar kostnaden för permanentboende och övrig avlastning.

Biståndshandläggarna behöver ökad kunskap om hur olika demenssjukdomar och psykiska problem yttrar sig och vad man ska tänka på vid bemötande av personer med demenssjukdom och personer med psykiska problem och deras anhöriga.

➤ *Sociala innehåll*

Projektledare: Cecilia Frostenson 75%

Beviljade projektmedel: 1 746 000 mnkr

Finansiär: Stimulansbidrag Socialstyrelsen

Projektid: 2008-01-01—2008-12-31

Målgrupp: Äldre med bistånd inom ett hemtjänstområde samt vid Edö äldreboende.

Målsättning: Främja de äldres hälsa och välbefinnande samt öka deras möjligheter och förutsättningar att bo kvar i det egna hemmet för att öka livskvaliteten.

Att personalen har kunskaper för att arbeta med ett rehabiliterande förhållningssätt.

Samarbetspartners: Vårdtagarna och personal inom ett hemtjänstområde

Genomförande:

Under 2007 togs kontakt med vårdtagarna inom ett par hemtjänstområden för att ta reda på vad den äldre lägger in i begreppet rehabiliterande förhållningssätt och en meningsfull vardag och om det stämmer överens med vad vi som personal menar. Vi vill därefter (2008) genomföra små aktiviteter i vardagen som främjar den äldres hälsa. Vi vill öka samarbetet mellan personal och biståndshandläggare inom ett par hemtjänstområden där personalen utifrån de äldres önskemål får tid för att ge en meningsfull vardag med utgångspunkt från den äldres eget önskemål. Vårdpersonal får lära sig, med stöd av arbetsterapeut, att arbeta med ett rehabiliterande arbetssätt.

Utvärdering

En utvärdering görs med hjälp av en enkätundersökning som därefter jämförs med den enkät som Stockholms stad genomförde hösten 2006.

Göra intervjuer med vårdtagarna före och efter insatserna.

Mäta hälsodimensioner genom enkätfrågor om rörlighet, hygien, huvudsakliga aktiviteter, smärta/besvär och oro/nedstämdhet.

➤ *Förebyggande/upsökande hembesök*

Projektledare: Barbara Bernhardtsson 100 %

Beviljade projektmedel: 750 000

Finansiär: Stimulansbidrag Socialstyrelsen

Projektid: 2008-01-01—2008-12-31

Målgrupp: 80 år och äldre

Målsättning:

- Öka tryggheten bland våra äldre i Farsta
- Ge målgruppen information och kunskap om vad som erbjuds inom vård, omsorg och frivillig verksamhet.
- Skapa större möjlighet för äldre att bo kvar i ordinärt boende.

Samarbetspartners: Nära samarbete med kost- och anhörigstödet samt frivilliga organisationer.

Genomförande:

Kontakta och besöka alla 80 år och äldre för att informera om vilken hjälp som finns att få och hur man söker den hjälpen. Ha ett nära samarbete med den anhörigcentral som byggs upp på stadsdelen och ge information om vilka frivilliga organisationer som finns tillgängliga på stadsdelen.

Avslutade projekt 2007

➤ *Farsta fritid – framtid i samverkan*

Projektledare: Anette Dalqvist (50 %)

Beviljade projektmedel: 200 000 kr

Finansiär: Ungdomsstyrelsen

Projektid: 2007-01-01- 2007-12-31

Målgrupp: Fritidsledare verksamma med ungdomsverksamhet på fritidsgårdar (hel, del och timanställda) och tjänstemän som berörs inom fritid och skola (Hökarängsskolan, Kvickenstorpskolan, Gubbängsskolan och Farsta gymnasium).

Mål

- Att höja kvaliteten i den öppna ungdomsverksamheten.
- Att stärka fritidsledarnas kompetens på fritidsgårdar och träffpunkter i det främjande och förebyggande arbetet med ungas personliga utveckling.
- Att öka ungdomars delaktighet och inflytande i gårdarna/träffpunkternas verksamhetsutformning och innehåll.
- Att dela erfarenheter och utveckla samverkansformer mellan fritid och skola i Farsta.
- Att utveckla samverkan mellan fritidsledare i närliggande stadsdelar och kommuner.

Samarbetspartners:

Stadsdelsförvaltningar: Skarpnäck och Enskede-Årsta-Vantör.

Genomförande:

”Ungas röst i Farsta” visar på vikten av att ungas egna idéer kommer till nytta. Att påverka processer i den egna närmiljön med betydelse för sitt eget liv ger självförtroende och kunskap om samhället. Vuxna handleder/coachar ungdomarna i att finna en egen drivkraft och att utveckla en tro på sig själva och sin förmåga att påverka. Under projekttiden ska en erfarenhetsrapport produceras med metoder kring arbetet med ungas delaktighet och inflytande på fritidsgårdar och träffpunkter.

Kompetensutvecklingen utifrån fritidsledarens profession i demokratins teori och praktik för delaktighet och påverkan:

- Demokratins teori och Praktik.
- Leda demokratiarbete i grupp.
- Stödja ungdomarnas egen organisering inom den öppna verksamheten.
- Initiera och leda framtidsverkstäder.
- Projektledning.
- Kontinuerlig reflektion över den egna yrkesrollen och arbetssätt.

Fritiden tar initiativ till att fördjupa och utveckla samarbetet med högstadieskolorna och Farsta gymnasium vad gäller samverkan med elever och vuxna inom skolan såsom elevkamratstöds verksamheten, vuxenstödjare mm. Samverkansutvecklingsområden blir de som fritid och skola väljer att göra gemensamt. Ex på samarbetsprojekt kan vara ”teambuilding”, sex- och samlevnadsfrågor, relationer och konflikthantering, livskunskap.

Kontakter har tagits med fritiden på stadsdelsförvaltningarna i Skarpnäck och Vantör/ Enskede/ Årsta för att skapa dialog kring erfarenheter och metoder samt finna former för samverkan.

➤ ***Samarbetsläxor***

Projektledare: Helena Holmberg och Margit Schyborger, Kvickentorpsskolan

Projektkonsult: Max Strandberg, Lärarhögskolan

Beviljade projekt medel: 583 000

Finansiär: Myndigheten för skolutveckling

Projektid: År 2007

Målgrupp: Olika elevgrupper, deras föräldrar och lärare.

Mål: Att genom samarbete mellan skola och hem förbättra elevers skolutveckling i Farsta.

Genomförande:

Skolorna i Farsta har under de senare åren blivit allt mer flerspråkiga. Trots stora insatser på skolorna för att stödja elevernas språk- och kunskapsutveckling når flera av våra elever inte målen. Kvickentorpsskolan har påbörjat ett pedagogiskt förändringsarbete på flera plan där bland annat projektet ”samarbetsläxor” ingår.

Samarbetsläxor går i korthet ut på att se föräldrar och familj som en resurs i skolarbetet. Läraren formulerar några frågor med utgångspunkt i strävansmålen tillsammans med en skönlitterär text, en tidningsartikel om en aktuell händelse eller ett visst område inom

samhällskunskap och SO. Strävans målen och föräldrarnas bidrag med sin kunskap och erfarenhet utgör stommen i arbetet.

➤ ***Mellanvårdsboende för personer dömda enligt LRV***

Ett mellanvårdsboende för personer som dömts enligt lagen om rättspsykiatrisk vård (LRV) i samverkan mellan Psykiatrin Södra och Farsta stadsdelsförvaltning

Projektledare: Tomas Flygare

Beviljade projektmedel: Totalt 2 940 000

Finansiär: Statsbidrag så kallade Miltonpengar

Projektid: 2005-08-01-- 2007-12-31

Målgrupp: Patienter dömda till rättspsykiatrisk vård som getts behandling vid behandlingsenheten Ytterö. I dagsläget har verksamheten tre platser

Mål: Att inrätta och utveckla gemensamma mellanvårdsinsatser för patienter dömda till rättspsykiatrisk vård. Att minska risken för återfall, att för patienten/klienten återetablera alternativt nyetablera relationer till sin omgivning och att öka möjligheterna till bättre livskvalitet för patienten/klienten.

Samverkanspartner: Psykiatrin Södra/Behandlingsenheten Ytterö omsorg om funktionshindrade inom Farsta stadsdelsförvaltning.

Genomförande:

Avsikten med projektet är att det efter avslutad projektid ska implementeras som en kommunövergripande verksamhet, men drivs av Farsta stadsdelsförvaltning *Metodutveckling* ska ske och Farsta stadsdelsförvaltning har ambitionen att utveckla *nya arbetsmetoder och samarbetsformer* samt att sprida den utvecklade modellen till övriga förvaltningar/kommuner och landsting.

Kommunens roll är att träna de boendes funktioner i vardagslivet så att de på sikt kan klara av ett eget boende. De är en normaliseringslänk ut mot samhället och mot det friska. Boendestödjarna håller även kontakt med den boende tre månader efter flytt till egen lägenhet, om denne så önskar.

Landstingets roll är att följa upp vården och verka för att de boende är sysselsatta och aktiva. De har ambitionen att hitta aktiviteter som samtliga boende vill delta i, t.ex. simning, fotboll, biljard. Ytterö behandlingsenhet har kvar kontakten med den boende även efter utskrivning.

➤ ***Stimulansmedel för insatser inom vård och omsorg om de mest sjuka äldre - Edö-projektet.***

Projektledare: Brita Midelf 100%

Beviljade projektmedel: 1 500 000 mnkr

Finansiär: Socialstyrelsen

Projektid: 2007-01-01—2007-12-31.

Samarbetspartners: Apoteket och primärvården

Målgrupp, mål och genomförande.

Kost/nutrition/näringslära: Nutritionsarbetet omfattar Edö servicedel med ca 160 boende. De boende har blivit allt mer hjälpberoende. Hjälpen de får är utifrån det biståndsbedömda behovet av omvårdnad och service. Flertalet har hjälp med maten, men långt ifrån alla. Vi vill undersöka hur samtliga boende tillgodoser sitt behov av kost och om de har den hjälp de behöver. Vi vill också arbeta fram rutiner för att vara observant på förändringar i kostförsörjningen hos den äldre, som inte har någon hjälp med kostintag. Vi vill också arbeta fram rutiner så att sjuksköterskan har kontroll på nutritionsstatusen på samtliga boende på servicehuset, så att undernäring undviks.

Läkemedelsgenomgångar: Omfattar samtliga på Edö

Äldreboende (160 service, 37 ålderdomshem, 51 demensboende)

De boende får sina läkemedel ordinerade av distriktsläkare från vårdcentral.

Sjuksköterskorna ansvarar för att den boende får sina läkemedel, men detta måste ske genom delegering till vårdpersonalen/hemtjänst. Många av de boende har många olika läkemedel. Tillsammans med apoteket och primärvården vill vi göra en genomgång av samtligas läkemedel för att säkerställa att den boende inte har fler läkemedel än vad behovet är. Vi vill också se över rutinerna för läkemedelshanteringen hos boende med speciellt fokus på dem som inte har biståndsbedömd hjälp av vårdpersonal.

Hemsjukvård: Omfattar samtliga på Edö Äldreboende (service, ålderdomshem och demens). Vi vill göra en total översyn över vilka hälso- och sjukvårdsuppgifter samtliga boende behöver. Den som behöver hjälp av sjuksköterskan eller läkare kontaktar själv hemsjukvården eller att det görs genom biståndshandläggare eller vårdpersonal. Vi vill undersöka om det finns ett dolt behov.

Arbetet fortsätter under 2008 i projektet ***Läkemedelsgenomgångar***